

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6016/2025
28.05.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Радославе Мађаров, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Аврамовић, адвокат из ..., против туженог ББ из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Србољуб Милосављевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 335/24 од 25.11.2024. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 335/24 од 25.11.2024. године.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Врању Гж 335/24 од 25.11.2024. године и предмет **ВРАЊА** том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 425/2023 од 22.11.2023. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да тужени изврши потребне грађевинске радове на санацији штете на објекту тужиоца који се налази на кп.бр. .. КО ..., на основу достављеног налаза вештака и према спецификацији неопходних радова о свом трошку и од свог материјала и исти доведе у првобитно стање или да тужиоцу на име штете на објекту који се налази на кп.бр. .. КО ... исплати новчани износ од 169.515,00 динара са законском затезном каматом од подношења тужбе од 28.09.2020. године до исплате. Тужилац је обавезан да туженом накнади парничне трошкове од 148.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 335/24 од 25.11.2024. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је делимично усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да изврши потребне грађевинске радове на санацији штете на објекту тужиоца који се налази на кп.бр. .. КО ..., на основу достављеног налаза вештака Добривоја Илића од 30.08.2020. године и према спецификацији неопходних радова из истог о свом трошку и од свог материјала, те објекат доведе у првобитно стање или да тужиоцу на име накнаде штете на објекту исплати 169.515,00 динара према обрачунатој укупној цени вредности потребног материјала и грађевинских радова потребних за санацију штете и спецификације приложене уз налаз вештака грађевинске струке Добривоја Илића од

30.08.2020. године, са законском затезном каматом од пресуђења 25.11.2024. године до исплате, а у преосталом делу захтев за исплату законске затезне камате за период од 28.09.2020. године до 25.11.2024. године је одбијен. Преиначена је првостепена пресуда у делу о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове од 267.950,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 404. ЗПП, па је оценио да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

Према наводима тужбе, тужилац као сувласник објекта тражи од туженог, као власника суседног објекта и штетника отклањање штете, постављајући алтернативне захтеве за чинидбу или исплату новчаног износа. Вредност предмета спора утврђена је на износ од 169.515,00 динара и поступак је спроведен по правилима за спорове мале вредности прописаним одредбама чланова 467. – 479. ЗПП. У току парнице донета првостепена пресуда је већ укинута (решењем другостепеног суда од 29.05.2023. године).

Првостепени суд утврђује да на објекту, на ком је тужилац сувласник на зиду према суседном објекту у својини туженог постоји влага, али да из садржине налаза вештака и увиђаја на лицу места не следи закључак да је оштећење последица сливања воде са објекта туженог. Пресуду којом одбија тужбени захтев првостепени суд заснива на одредбама члана 58. Устава Републике Србије, члана 154. Закона о облигационим односима, чланова 15. и 33. Закона о основама својинскоправних односа, налазећи да тужилац није активно легитимисан у смислу члана 211. ЗПП-а, пошто су сувласници објекта на кат.парцели број .. КО ... због материјалноправне везе нужни супарничари у овом спору, па тужиоцу недостаје активна легитимација. Осим тога, тај суд закључује да је влага највероватније последица пропуста да се изврши дренажа и хидроизолација објекта.

Другостепени суд, без отварања расправе и непосредне оцене садржине изведених доказа налази да је чињенично утврђење првостепеног суда засновано на вероватноћи, па другачијом оцене садржине налаза вештака утврђује да је одвођење атмосферске воде са објекта туженог узрок влажења објекта на парцели број .. КО На основу члана 43. Закона о основама својинскоправних односа налази да тужиоцу, као сувласнику, припада право да тражи судску заштиту својине на целу ствар, па тужбени захтев усваја с позивом на одредбе чланова 156, 154. и 158. Закона о облигационим односима.

Из изнетог произлази да је примена материјалног права у побијаној пресуди последица чињеничног закључка другостепеног суда, који је супротан чињеничном утврђењу првостепеног суда (члан 231. ЗПП).

Другостепени суд заснива побијану пресуду на одредбама члана 156. Закона о облигационим односима. По одредби става 1. овог члана закона, свако може захтевати од другог да уклони извор опасности од кога прети знатнија штета њему или неодређеном броју лица, као и да се уздржи од делатности од које произлази узнемиравање или опасност штете, ако се настанак узнемирава или штете не може спречити одговарајућим мерама. Ставом 2. прописано је да ће суд на захтев заинтересованог лица наредити да се предузму одговарајуће мере за спречавање настанка штете или узнемиравања, или да се отклони извор опасности на трошак држаоца извора опасности, ако овај сам то не учини.

Из наведених одредби произлази да се заштита у корист неодређеног броја лица може тражити у сврху отклањања извора опасности од штете, као и да се може захтевати предузимање мера за спречавање настанка штете, али оне не пружају основ за налагање чинидбе у сврху успоставе пређашњег стања у смислу члана 185. став 1. Закона о облигационим односима, односно налагање исплате новчаног износа у смислу члана 185. став 3. Закона о облигационим односима.

Одговорност за вануговорну штету у смислу члана 154. Закона о облигационим односима произлази из противправне деликтне радње. Ова одговорност нема извор у сагласности изјављених воља учесника облигационог односа.

Из формулације одредбе члана 403. Закона о облигационим односима, која регулише алтернативне обавезе, несумњиво је да таква обавеза произлази из уговора. Такође, по члану 411. тог закона који регулише факултативна потраживања, право да се захтева други предмет уместо дугованог у сврху испуњења обавезе произлази из уговора или из закона.

Одредба члана 43. Закона о основама својинскоправних односа, на којој је другостепени суд засновао одлуку о постојању активне легитимације тужиоца, регулише питање активне легитимације за подношење тужбе за заштиту права својине, а у конкретном случају према чињеничним наводима тужбе и садржини постављеног захтева таква тужба није поднета.

Имајући у виду наведени материјалноправни оквир и изнете примедбе, другостепени суд је у поновљеном поступку у обавези да поново одлучи о изјављеној жалби, уз напомену да по правном схватању усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 10.03.2015. године у споровима мале вредности вишеструко (друго) укидање истоврсних пресуда није дозвољено. У разлозима овог правног становишта наведено је да због прописаних изузетка из члана 383. став 4. ЗПП, другостепени суд у овој врсти спорова не може да закаже расправу без обзира да ли је пресуда заснована на погрешном и непотпуно утврђеном чињеничном стању, већ то може изузетно да учини ради отклањања битне повреде одредаба поступка и коначног пресуђења.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**